

NEDERLANDS FARMACEUTISCH ONDERZOEK IN DE INTERNATIONALE LITERATUUR

TOELEVERINGSKETENS VAN TIEN VEELGEBRUIKTE GENEESMIDDELEN IN NEDERLAND

Auteur **Rik Ensing**

Een continue toelevering van veilige, effectieve en betaalbare geneesmiddelen van goede kwaliteit is essentieel voor een goed functionerend gezondheidssysteem. Geneesmiddeltekorten zijn op dit moment echter actueel met productie- en kwaliteitsproblemen als belangrijkste oorzaken.

In deze cohortstudie beoordeelden Postma en collega's de toeleveringsketens van tien veelgebruikte actieve grondstoffen op kwetsbaarheden die het risico op geneesmiddeltekorten kunnen verhogen. Ze evalueerden hiervoor de diversiteit aan fabrikanten van actieve farmaceutische grondstoffen (*active pharmaceutical ingredients* [API's]) en eindproducten (*finished pharmaceutical products* [FPP's]), hun geografische locaties en de onderlinge afhankelijkheden tussen deze fabrikanten en vergunninghouders (*marketing authorisation holders* [MAH's]).

In 2022 waren in Nederland 407 geneesmiddelen op de markt voor de 10 geselecteerde actieve grondstoffen welke werden voorgeschreven aan 37% van de Nederlandse bevolking (6,5 miljoen mensen). Van de 407 toegelaten geneesmiddelen bevonden 50 van de 90 API-productielocaties zich in Azië en 38 in Europa. Van de 128 FPP-productielocaties lagen er 94 in Europa en 31 in Azië. 30% van de API-productie en 16% van de FPP-productie vond volledig buiten Europa plaats.

Voor amoxicilline was 50% van de geneesmiddelen volledig afhankelijk van één API-locatie en voor omeprazol was 46% volledig afhankelijk van één FPP-fabriek. MAH's hadden voor 15% van de toegelaten geneesmiddelen een dubbele inkoopstrategie (*dual sourcing*) voor de productie van API's en FPP's. Voor drie farmaceutische grondstoffen was een enkele productielocatie voor API's en FPP's.

Uit deze resultaten concluderen de auteurs dat er een behoefte is aan een fijnmazige beoordeling van de onderlinge afhankelijkheid tussen API- en FPP-fabrikanten en MAH's om de kwetsbaarheid van de toeleveringsketen op te helderen. Beleidsmakers moeten hun beleid vervolgens afstemmen op effectieve maatregelen om geneesmiddeltekorten te beperken. Daarnaast zou het helpen als ze een beter inzicht krijgen in de toeleveringsketens en hun veerkracht. ■

- Postma DJ, De Smet PAGM, Mantel-Teeuwisse AK, Leufkens HGM, Notenboom K. Upstream pharmaceutical supply chains of 10 high-use pharmaceuticals in the Netherlands: a cohort study. *BMJ Open*. 2025 Apr 10;15(4):e099697. doi: 10.1136/bmjopen-2025-099697.

Citeer als: Ensing R. Toeleveringsketens van tien veelgebruikte geneesmiddelen in Nederland. Nederlands Platform voor Farmaceutisch Onderzoek. 2025;10:e1782.